

Príslagið!

Seinasta leygardag skrifar K. Iversen (?) undir yvirskriftini: *Eisini teir um príslagið.*

«Tað er ein spurningur, sum hvørt einasta heim í Føroyum hevur á munni í dag.

Mangan hevur tað undrað meg, hvussu familjur við fleiri børnum, og enn meira, hvussu einligar mammur við barni ella børnum, kunnu klára seg, so sum príslagið og lónarlagið er. Eg havi í mong ár skrivað um henda spurning.

Tá K. Iversen leggur mær fyr, at eg havi skrivað lesarabrevið í SOSIALINUM, undirskrivað húsmóðir, so fari eg at vísa hesum aftur.

Tað geri eg gjarna ikki — verið ofta lögð undir bæði greinir og brov, ið onnur hava skrivað, lat tað fara, men her má eg vísa hesum aftur. K. Iversen (sum eg ikki kenni) hann heldur ikki kenna meg, eftir skrivningi at doma.

Eg má fyrst gera vart við, at vit, sum sita í blaðstjórn, ikki altíð eru samd við tey, sum skriva í blaðið.

10.10. skrifar »Húsmóðir« m. a. um tað, at Kjartan Mohr er oldingur og skal stýra býnum næsta ár...

Her má eg siga viðkomandi, at slík málbering byður mær harðliga ímóti. Fyri tað fyrsta eiga vit at hava virðing fyr, øllum, eins tað sama um tey eru so ella so gomul. Fyri tað annað hevur javnaðarflokkurin sjálvur havt virkisfúsar menn júst í sama aldri sum Kjartan Mohr.

Fyri tað triðja, so hevur um boð okkara í býráðnum Jona Henriksen góðtikið tað skipan, sum er í býráðnum viðvíkjandi býráðsformanni, og tað hevur hon undirtøku frá flokkinum fyr.

Hetta er fyrsta orsøkin til at eg avvisi, at eg havi skrivað áðurnevnda brev.

Og tá eg eri farin at svara, so kann eg eisini greiða K. Iversen frá mínum persónligu

viðurskiftum, sum hann ella hon tykist hava áhuga fyr.

At eg eri von við at tota um dagarnar kann viðkomandi vera visur í. Eg lærði tíðliga livsins beiskleika. Kendi ongandi ein frískan pápa. Hóast tað, liðu vit ikki neyð, tí vit høvdu eina dugnaliga, raska mammu, sum bæði arbeiddi í fiski og bant fyr fólk og har tóku vit systurnar eisini lut.

Tá eg skuldi royna í realskúlan, spurdi lærarin meg um eg ikki heldur fór at hjálpa mammu míni at vaska fisk. Treisk sum eg altíð hava verið valdi eg realskúlan, kanska mest tí, at lærarin einki glaður var fyr at eg kom.

Líðug við realskúlan søkti eg mær arbeði í fleiri stöðum. Svárað var mær: Bið onkum bolsjevik um arbeði.

Endin var, at eg, tí pápi mín var »bolsjevikkur«, mátti søkja mær arbeði í Havn. Meira tími eg ikki at greiða K. Iversen frá. Tó kann eg siga honum, at eg var 34 ár, tá eg fór á lærarskúla, men hvorki pápi mín, sum var sjúkur frá tí, eg kann minnst, ongandi fekk nakran stuðul frá tí almenna, so havi eg heldur ikki móttikið einum oyra, men havi ærliga arbeitt fyr mína útbúgving m. a. við

at tota, sum eg haldi vera besta »hobby«.

Og tá mær verður kastað fyr bæði um Mjorkadal og statin og útvarpið, so kundi eg sjálvandi latið verið við at svara, men tað geri eg ikki.

Sum sagt fyrr: Eg eri úr einum arbeidarheimi og veit hvat tað er — vit vóru 8 systkin — áttu sjúkan pápa — men vit áttu eina raska mammu, sum lærði okkum, sum frísk vóru at brúka okkara hendur, og tókk verði henni fyr tað.

Tá eg so hevði fingið »mítt uppá turta« kundi eg sjálvandi tagt og latið verið við at skriva, so slapp eg undan, at míni persónligu viðurskifti vóru drigin niður í lort, men soleiðis eru vit javnaðarfólk ikki. Tað er júst tað, vit kunnu rættliga taka til orða fyr okkara systur og brøðrum. Og tað gera javnaðarfólk um allan heim. Tað er vert at leggja til merkis, at javnaðarflokkurin hevur rúm fyr fólk úr øllum stættum, og júst tí verður flokkurin sterkur. Tann, sum er ringast fyr figgjarliga, er ofta ikki mentur at skriva um hesi viðurskifti, tí megu onnur, sum eru væl fyr, hjálpa honum.

OIL, sum vilja hjálpa okkum í strembanini eftir at gera tað liviligari hjá tí lægst lonta stættinum, eru hjartaliga vælkomnir í okkara flokk. Brúk er fyr hvørjum einstaklingi.

Hanna.

VIÐMERKINGAR:

Eta náðisbreyð

Eftir okkara meting er tað eitt vágiligt grundarlag at byggja uppá, at vit skulu eta náðisbreyð frá donum í alla framtíð, soleiðis sum tykist at vera mið og mál javnaðarmanna.

Soleiðis málbera menn seg í 14. sept. fyr 10. okt. í ár.

Fara vit at kanna eftir hvør ið hevur umstøður til at eta náðisbreyð, so er tað ikki arbeiðarafjöldin, her má leitast til onnur stóð fyr at slá seymin á høvdið, tí má hetta haldast at vera ein spottan, ein til-látursgeran av sær sjálvum, tí allir føroyingar vita, at av tí, ið vissir menn seta til livs, sum teir skíra náðisbreyð, eru tey 55 pst. úr tí danska náðismulakassanum, og ikki nokk við tað, somu menn hava verið úti eftir at fáa 100 pst. av náðisbreyði úr sama danska breyðkassa. Ja, ein skal hoyra nógv áðrenn oyriini detta av.

Spyr hin føroyska fiskimannin um teri fáa nakað náðisbreyð borið inn at dyrnar, ella um teir fáa nakrar náðismolar frá nokrum til at uppihalda livinum hjá sær og sínum, og ein vil altíð fáa sama svar, tí-verri hatta var mær ikki givið í voggugávu.

Nei, arbeidara- og fiski-

mannafjöldin má slíta og sleipa dag um dag og ofta náttina við um endarnir skulu rokka saman; tí er tað ein minni ein háan, ein vannvirðing, eitt spjaldur at heingja um hálsin á tí føroyska slitmanninum, at hann skal liva av náðisbreyð, meðan onkur annar kanska hevði dámt væl at snikt seg til ein góðan bita uttan um, at eta sitt breyð »í sit andsigst sveð«, og staðin havt lyndi til at sveima í einum tjóðskaparligum skuggaheimi, hvar ikki stundir vóru í neili fyra á at koma so frægt niður á jörðina, at tað ið víðikið var á Føroya logtingi kundi yvirtakast, enn og minni nakað ananað kom fram í ljósið.

Bæði tað líkamliga og tað tjóðskaparliga breyðið, hevur kunnad og kann enn bjargast føroyingum, ikki sum náðisbreyð; men sum úrtoka av veruligum arbeði, um øll arbeids- og tjóðskaparhugaði fólk fara á val hin 7. novg, og seta kross við javnaðarmannalistan, ella eitt av valevnum floksins.

J. P. T.

Fólkatingið samanaftur aftaná summarfrítíðina

Stórir figgjartrupulleikar skulu loysast í komandi tingsetu á Christiansborg

Fólkatingið byrjaði sum vant tingsetu sína aftaná summarfrítíðina tann fyrsta týsdagin í oktober. Trupulleikarnir eru nógvir og stórir, og líkt er til longu nu, at henda tingsetan kemur at teljast millum tær arbeidsmiklu. Figgjarstóðan í Danmark er, soleiðis, sum tað fyrr er nevnt, rættliga vánalig júst í lotuni, og nú eru tey fyrstu veruligu tekinini byrjaði at koma. Fleiri stórar fyrirkomur hava í seinastuni verið — og eru enn — í rættliga svárum figgjarligum umstøðum, og tað er enn tað gingið so galti, at onkrar eru farnar á heysin. Sostatt er tað greitt hjá politikkarum her á landi, at okkurt má gerast fyr at bota um viðurskiftini, og væntandi er, at hart stríð kann koma at standast um, hvørji tiltøk skulu til fyr at bota um stöðuna.

Dýrtíðarportiónin

Sum tað man vera flestøllum kunnugt hevur danska stjórnin sett fram eitt 12-greina uppskot, har ymisk samfelagsviðurskifti verða útnevnd sum atvold til vána stöðuna, meðan eisini tey tiltøkini, sum stjórnin heldur vera neyðug, eru framdrigin. Hetta uppskot-

ið varð munandi betri móttikið av fakfelagsrørsluni og danska javnaðarflokkinum, enn konir menn høvdu ventað; men óivað finnst undiruppskot ið hesum stjórnaruppskoti, sum L. O. neyvan beinleiðis fer at svolgeja. Av hesum er fyrst og fremst uppskotið um avtøkuna av teirri sonevndu dýrtíðarportiónini, sum verður roknað út eftir pristalinum. Um hesi viðurskifti vil stjórnin vera við, at júst henda dýrtíðarportión er eitt tað mest inflasjonsokjandi, sum finst í danska figgjarfamfelagnum í dag. Fakfelagini og javnaðarflokkurin í Danmark vilja tó ikki beinleiðis góðtaka, at ein slík avtøka hendir, tí eftir teirra tykki fer eitt slíkt tiltak bert at raka tann litla mannin, og hetta tykist eisini at fara at vera so. Tað er rimiligt, at okkurt má gerast fyr at bota um figgjarstöðuna, men tað er als ikki rimiligt, at tað í heilum eru lónmóttakararnir, sum skulu bløða. T. d. er lítill ivi um, at um stjórnin hevði torað at gjørt nakað við tað miklu skattasnytingina, sum fer fram innan tann stóra handils og ídnaðin her á landi, so hevði tað kanska ikki loyst figgjarkeppuna fullkomiliga, men tað hevði tó verið at rættliga fittilgum gagni.

Ófriður á arbeidsmarknaðinum?

Sostatt eru útlitini ikki alt ov ljós fyr eini loysn av kreppuni, og serliga dapurt gerst tað, tá Hilmar Baunsgaard, statsministari, í sjónvarpssamroðu aftaná trúntaluna tann 6. oktober, vildi vera við, at um tað ikki var møguligt at fáa til vega semju um 12-greina uppskotið, so noyddist stjórnin og stjórnarflokkarnir at fara lógir inn í gjøgnum einsamallir. Sostatt eru møguleikarnir fyr einum heysti og veturi við ófriði á arbeidsmarknaðinum til staðar, og tað er ikki óhugsandi, at vit her á landi koma at uppliva fleiri verkfoll um kanska ikki so langa tíð — og tað er jú uppfatur hamilgari, eftirsum verkfoll ongandi eru figgjarstöðuni at gagni.

Vágavøllurin: Bannaður í Noregi

Flogvanlukkan í Mykinesi vakti sum vera man miklan ans heriðri, og nokkso stórt orðaskifti kom burtúr. Sum so mangan skuldi nakað so syndarligt sum ein slík vanlukka til, áðrenn fólk — bæði leikmenn og mynnaðleikar — gjørdur ser nakað far um, hvussu vánalig viðurskiftini eru. Mangt og hvat kann vera sagt sum verja, men tað stendur fast, at vøllurin í Vágum

er óvanliga ringur, og at takast má um reiggj sum skjótast fyr at bota um hesi viðurskifti, hóast tað verður at gerast rættliga kostnaðarmikið. Har mugu vit føroyingar velja imillum, um vit vilja vera við til at gjalda tað, sum tað kostar at fáa samferðsluviðurskifti okkara við útheimin í lagi, ella um vit vilja vera sparnir og liggja sum eitt avmarkað miðaldarsamfelag við útlit til at uppfatur fleiri skulu lata liv í framtíðini. Tað er nokkso hugleiðandi at siggja samroðu í danska sjónvarpinum við ein norskan flogskipara, sum vildi vera við, at um hasin flogvøllurin hevði ligið í Noregi, so hevði øll ferðafólkaflúgvning á honum verið bannaður. Ja, so galtið er tað har vesturi, at álitandi keldur innanfyri SAS vilja vera við, at Vágavøllurin er tann næstringasti vøllurin í øllum heiminum at lenda á, næst eftir ein av teimum grønlendsku vøllum.

Eisini jet-flogfør

Afturat øllum hesum kemur so eisini tað, at vit í 1970, har vit hava sæð menn spáka sær á mánanum, heilt einfalt ikki kunnu loyva okkum so ringar umstøður, bæði fyr flúgvina og fyr ferðafólkini. Tann nýggi vøllurin, sum vónandi nú skjótt fer at koma, eigur at verða gjørdur so stórur, at munandi stórrí flogfør kunnu lenda, tí eg siggi onga heimans grund til at Føroyar í heilum skulu koma darrandi so langt aftaná og haldast uttanfyri jetöldina.

micky.

Gentukór ...

(Framhald frá 6. síðu.)

nú. Tað sum ger tað møguligt hjá kórinum at koma er væl-víld frá landstýrinum, Johan Nielsen, fólkatingsmanni, og somuleiðis Jón Waagstein Rasmussen, Wenningsted o. fl.

Afturat kórinum eru gentur sum skulu fara fram gítarspel og solosang.

Helvtin av kórinum skal búgva hjá privatum, meðan hinar genturnar skulu búgva í skúlam.

Kórið hevur verið víða um, í fjór vartjád í Eysturriki, har konsertir vóru í Salzburg, Wögl og Kufstein.

Umframt at hava konsertir í lærarskúlahøllini í Havn í kvøld kl. 1930, og í morgin kl. 16 og 1930, fer kórið eisini út á bygd.

Í Klaksvík verður konsert mánakvöldið, og á Tvoroyri verða møguleiga tver konsertir.

Seinasta konsertin kórið hevur er aftur á lærarskúlanum í Havn komandi hósdag.

x við C